

Etapele dezvoltării sexualității

1. În timpul copilăriei, la 4-5 ani, când își da seama de diferențele dintre sexe, copilul este curios - își explorează corpul, se joacă "de-a doctorul", "de-a mama și tata", se interesează de diferitele aspecte sexuale.

2. Mai târziu, copilul de 10 ani pare a nu mai fi interesat de aceste aspecte, deoarece trebuie să-și canalizeze toată energia spre a învăța "meseria" de elev - să se înțeleagă cu colegii de clasă, să le împărtășească preocupările, să accepte că nu poate fi cel mai bun întotdeauna și la orice etc. Acum, copilul știe să citească, să scrie, să socotească, să gândească, are multe experiențe. Evoluția sa pe plan fizic, intelectual, social îi estompează pentru moment curiozitatea sexuală, deși, chiar înainte de pubertate, copiii se întreabă și discută între ei despre mângâiere, sărut, plăcere. Copilul de 10 ani cunoaște bine diferențele dintre sexe, știe că organele sexuale sunt necesare reproducerii, nasterii copiilor, dar și că familia și societatea conferă sarcini diferite fetelor și băieților. La fel de mult cât diferă din punct de vedere anatomic, ei diferă și prin comportamentul lor psihologic; încă din copilărie, băiatul se arată în mod natural puternic, luptător, întreprinzător, în timp ce fata este delicată, rabdatoare, tandră, dovedind ușurința în realizarea unor activități legate de înfrumusețarea universului ce o înconjoară, de îngrijirea ei și a celorlalți.

3. După vârsta de 10-12 ani începe afirmarea personalității copilului, cu conturarea tendinței de independență a acestuia. Aceasta este perioada în care copilul consideră că se poate descurca singur și-și manifestă "eu" în orice situație.

Pentru a se forma, ca bărbat sau ca femeie, copilul are în jurul său diferite modele: părinții, exemplele propuse de societate, colegii și prietenii.

În zilele noastre, televiziunea, revistele, cartile, filmele oferă diferite modele care inspiră copiii, de la zeii stadioanelor la idoli grupurilor rock sau rap, la vedetele filmului.

De foarte multe ori, presa, televiziunea, reclamele, dar și familia, prietenii încearcă să influențeze tânărul, să-i dea "rețete" în ceea ce privește ținuta vestimentară, petrecerea timpului liber, prietenii și idoli.

Dar ceea ce are o importanta covârsitoare în aceasta perioada este viata laolalta, la scoala, a fetelor si baietilor, care le ofera acestora ocazia sa se cunoasca mai bine înainte de a se diferentia cu adevarat. Aceasta convietuire duce în mod firesc la trezirea instinctului sexual, determinând transformari profunde, care ating toate sectoarele personalitatii umane.

4. Pubertatea este anuntata, atât la fete, cât si la baieti, de diferite transformari ale corpului, începând cu aparitia firelor de par în regiunea pubisului; la fete, dezvoltarea sânilor, largirea bazinului, care le pregateste pentru viitorul rol de mama; la baieti, erectii care apar ca urmare a diferitelor emotii, în timpul unei plimbari pe bicicleta sau în timpul noptii. Spre vârsta de 11-12 ani, copiii cresc cu aproximativ 4 cm pe an, corpul îndreptându-se spre forma si talia viitoare. La fete, principalul fenomen care arata instalarea pubertatii îl constituie menstruatia. Prima menstruatie constituie un adevarat eveniment pentru fete, deoarece reprezinta trecerea lor de la copilarie la adolescenta, în ciuda unor posibile neregularitati la început, organele sexuale ale tinerelor fete vor produce de acum înainte, lunar, câte un ovul.

Menstruatia nu trebuie sa fie perceputa ca un aspect murdar, degradant pentru corpul feminin. Este adevarat ca, de-a lungul timpului, a fost considerata un semn de inferioritate în raport cu sexul masculin, ceea ce atragea dupa sine diferite interdictii pentru fete în perioada menstruatiei. Astazi, însa, în lumea civilizata, se stie ca menstruatia este un fenomen natural, care confirma capacitatea de procreatie a tinerelor fete, un element din drumul care le conduce spre împlinirea lor ca femei si viitoare mame. În nici un caz, menstruatia nu trebuie sa perturbe activitatea fetelor, chiar daca este marcata de usoare dureri, de o stare de moleseala si de melancolie.

Daca vârsta pubertatii este confirmata la fete de un fenomen indiscutabil, menstruatia, la baieti semnele pubertatii sunt mai putin evidente. Prima eliminare a spermei poate fi mai târzie fata de alte transformari fizice ale corpului sau poate fi ignorata, mai ales daca baietii nu au fost preveniti, deoarece poate determina o senzatie de jena si de rusine. Totusi, prima ejaculare poate fi considerata si ea un adevarat eveniment pentru baieti, la trecerea de la copilarie la adolescenta, un fenomen normal ce confirma faptul ca organele sexuale lucreaza corespunzator, ca se elibereaza spermii produse de testicule, în afara de transformarile mentionate, nu trebuie uitate importantele transformari psihologice care

încep la pubertate și se continuă pe toată perioada adolescenței. Astfel, adolescentul se desprinde treptat de exemplele concrete și începe să fie capabil să judece situațiile generale sau evenimentele care nu-l privesc în mod direct.

Datorită judecății sale, el poate să înfrunte evenimentele zilnice sau să și le imagineze pe cele ce vor urma. Relațiile pe care adolescentul le are cu cei din jurul său se modifică foarte mult în această perioadă. Din momentul în care organele sale sexuale funcționează din plin, el are o anumită sexualitate, chiar dacă nu are încă o viață sexuală. Din această cauză percepe altfel lumea, începe să distingă în jurul său persoane de care este atras fizic, în timp ce de altele este legat doar prin legături de rudenie, de colegialitate și de prietenie.

Tânărul caută dialogul în domeniul sexualității, caută răspunsuri autorizate din partea familiei, școlii, medicinei.

5. Adolescența este o etapă esențială a vieții, care-i permite ființei umane să-și cucerească independența, să-și modeleze caracterul în tot felul de încercări, să-și afirme personalitatea. Adolescentul trebuie să-și modifice permanent comportamentul, atitudinea, reacțiile față de cei din jurul său. Până acum, el era în fața părinților și profesorilor un copil ascultător și docil, care le accepta părerile, sugestiile, criticile fără prea multe comentarii, întotdeauna comunicarea însemna fluxul de idei și sugestii, în sens unic, de la adulți către copil, din cauza lipsei de experiență și de independență a acestuia. Adolescentul, spre deosebire de copil, preia informațiile de la cei din jur, dar le analizează cu propria sa gândire, își exprimă propriile păreri și încearcă să-și dovedească neconținut autonomia. Lansat în cucerirea propriei independențe, adolescentul își afirmă personalitatea prin două atitudini esențiale: contrazicerea și identificare. Contrazicerea este dirijată în primul rând împotriva familiei: pentru a-și dovedi independența, adolescentul are întotdeauna opinii contradictorii față de cele ale părinților. El refuză să se lase ghidat în alegerea prietenilor, a lecturilor, a distracțiilor, a opiniilor politice.

Adolescentul nu mai este mulțumit de ieșirile împreună cu părinții, comentează întotdeauna locul de desfășurare a vacanțelor, dorește să-și petreacă timpul împreună cu colegii și prietenii săi.

Adolescentul duce în această perioadă o luptă dublă: de debarasare de carapacea de copil și de intrare în pielea unui adult, încercând să stabilească alte relații nu doar cu colegii săi, dar și cu adulții, în special cu părinții, adolescentul dorește să-și trăiască propria sa viață, dispensându-se de experiența altora. De aceea, încearcă să se îndepărteze treptat de familia sa, creându-și propria viață secretă prin discuțiile directe și telefonice, prin corespondența cu prietenii și colegii săi.

Adulții nu înțeleg totdeauna această situație, nu reacționează corespunzător față de astfel de manifestări și suferă din cauza atitudinii arogante, nerăbdătoare, de apărare a adolescenților. Ei nu-și dau seama că, în acest mod, adolescentul își revendică, de fapt, independența. Mulți părinți se tem că fiii și fiicele lor ar putea fi antrenati în tot felul de acțiuni urâte, că ar putea dobândi obiceiuri proaste în contact cu alți colegi, provenind din medii diferite, mai puțin echilibrați psihic. Nu trebuie neglijat faptul că esențiale rămân: discuția sinceră, deschisă, cu toate aspectele ei spinoase, încrederea pe care părinții și profesorii o au în adolescenți și de care aceștia sunt conștienți, că și cunoașterea de către părinți a activităților și programului prietenilor copiilor lor.

Relațiile sexuale dintre adolescenți au crescut astăzi în mod simțitor, comparativ cu anii '60, când 25% dintre băieți și 10% dintre fete aveau relații sexuale până la 17 ani. Aceste valori sunt astăzi de 55% și, respectiv, 40%. Teoretic vorbind, relația sexuală este pentru individ un factor de împlinire, ce reprezintă, în raport cu masturbarea, un indiscutabil progres, căci partenerului imaginar îi se substituie un partener real.

Frica de celălalt sex dispare, împlinirea sexuală și eliberarea psihologică reduc violența adolescentului. Individul nu poate spera să ajungă la echilibrul maturității fără a fi explorat toate aspectele personalității sale.

Sexualitatea, înainte de toate, este responsabilitatea de a te comporta astfel încât relația sexuală să nu rănească partenerul. Deci, adolescenții ar trebui să se simtă suficient de maturi pentru a preveni și a-și asuma consecințele relației lor: posibilitatea procreării, riscul bolilor transmisibile sexual, consecințele pe plan afectiv.

Este bine cunoscut faptul că fetele și băieții nu au aceleași rațiuni atunci când își doresc relații sexuale. Dorința care determină fetele și băieții să se îmbratiseze și să se mângâie nu are aceeași semnificație pentru ei, de aceea trebuie să fie înțelese de sexul opus.

Astfel, la băieți, instinctul sexual cunoaște de la început o mare intensitate, atingând

maximum între 15-20 ani. Cea mai mare parte a baietilor au anumite dorinte sexuale, care-i obsedeaza atât timp cât ele nu au fost împlinite

La fata de 14-16 ani, senzualitatea nu are nici aceleasi exigente, nici aceeasi intensitate, înainte de toate, pentru ea conteaza dragostea, placerea fizica situându-se dupa exaltarea spirituala. De la primele întâlniri, ea asteapta mai ales cuvinte tandre, atentii care sa o asigure în ceea ce priveste feminitatea si dorinta ei de a place. Chiar daca este libera sa actioneze, ea nu doreste, în general, sa aiba raporturi sexuale timp îndelungat. Multe fete accepta relatiile sexuale pentru a fi la fel "cu toata lumea", pentru a nu fi tinta bataii de joc a celorlalti, dar împlinirea relatiilor nu vine decât mai târziu. Posibila maturitate, cu toate responsabilitatile ei, va determina tânara fata sa fie constienta de pasul pe care-l face si s-o protejeze de ea însasi, în timp ce la baieti nu reuseste sa trezeasca responsabilitatea. Este adevarat ca astazi toate metodele anticonceptionale modifica schema actiunii si pentru fete, si pentru baieti.

Printre adolescentii de astazi se numara unii care au doar initiativa unor relatii sexuale, dar si altii care poarta partenerului o dragoste profunda si autentica. Nici parintii, nici educatorul, nici medicul nu pot interzice astazi o relatie sexuala unui adolescent. Acestia pot doar sa constientizeze în interlocutor alegerea, cu importanta si consecintele ei, pe de o parte fiind instinctul sexual, iar pe de alta parte legile familiei si ale societatii. Astazi, atitudinea societatii în ceea ce priveste relatia sexuala este mai putin rigida decât în trecut, libertatea sexuala nemaifiind sanctionata prin sentimente de vinovatie, frica, devalorizare personala, actionându-se în conformitate cu educatia primita si cu regulile impuse de anturaj.

Adolescenta este perioada de la care tendintele sexuale se orienteaza definitiv. La aceasta vârsta este normala prietenia cu colegii de acelasi sex. Adolescentii se ajuta astfel unul pe altul pentru a-si cristaliza personalitatea. Aceasta perioada foarte importanta, necesara fiecarui adolescent, este apoi depasita, interesul îndreptându-se catre sexul opus. Totusi, sunt adolescenti care, din diverse motive, nu depasesc aceasta etapa de prietenie, fie le este frica de celalalt sex si prefera sa nu-l abordeze, fie existenta lor se desfasoara complet în afara sexului opus, fie nu au gasit în parintii lor modele cu care sa se identifice. Este situatia celor care manifesta interes sexual fata de cei de acelasi sex, homosexualii, fata de care, în prezent, societatea dovedeste mult mai multa toleranta

decât în trecut. Adolescentii pot fi confruntati si cu probleme legate de abuzurile sexuale, despre care astazi se vorbește mult mai deschis, încercându-se prevenirea acestora.

Pedofilii sunt persoanele care practica relatii sexuale cu copii, în general, acestia sunt barbati, adulti sau adolescenti, membri mai apropiati sau mai îndepartati ai familiei. Este, de exemplu, cazul incesturilor, al relatiilor sexuale dintre tati si fiicele lor sau al persoanelor pe care copiii le cunosteau si în care aveau încredere. Pedofilii, aparent sub aspectul unor oameni placuti, amabili, blânzi, sunt, de fapt, adevarati tirani, care utilizeaza amenintarea, violenta si agresiunea fizica pentru a-si atinge scopul. Agresiunea fizica este agresiunea cea mai traumatizanta pe care o poate suferi un copil sau un adolescent asupra corpului sau, asupra organelor sale sexuale. Repercusiunile fizice si psihice sunt considerabile; de multe ori cei care au fost victime în copilăria lor vor deveni, peste ani, agresori, daca nu sunt îngrijiti corespunzator în vederea atenuării traumatismului suferit.